

Øk forspranget ditt med Verdipapirfinansiering

NORNE
SECURITIES

Kunnskap som øker verdier

Innhold

1. ØK FORSPRANGET DITT MED VERDIPAPIRFINANSIERING	3
2. FORDELER MED VERDIPAPIRFINANSIERING	3
3. FULL KONTROLL OVER DIN PORTEFØLJE	3
4. BELÅNINGSGRADER.....	4
5. KREDITTRAMME.....	4
6. RENTER	5
7. RISIKOHÅNTERING	5
8. SKATT.....	6
I) Privatpersoner	6
II) Foretak.....	6
9. HVORDAN KOMME I GANG?	6
10. EN PRAKTISK INNFORING I VERDIPAPIRFINANSIERING	7
I) HVOR MYE KAN JEG INVESTERE?	7
II) BRUDD PÅ BETINGELSENE	8
a) Markedsverdien faller	9
b) Belåningsgradene justeres.....	10
c) Fall i markedsverdi og justering av belåningsgrader	10
d) Anbefalt tilgjengelig kreditt	11
e) Bruddsituasjoner	11
11. Sentrale begreper i forbindelse med verdipapirfinansiering.....	13

1. ØK FORSPRANGET DITT MED VERDIPAPIRFINANSIERING

Med verdipapirfinansiering kan du låne for å investere, også kalt gearing. Dette gir deg et større spekter av investeringsmuligheter og øker din potensielle avkastning. Du får en kreditt som benytter verdipapirer som sikkerhet. Du starter med egenkapital i form av en eksisterende portefølje eller kontanter, for så å låne for å utvide din portefølje. Din portefølje stilles som sikkerhet for kreditten. Ved å lånefinansiere porteføljen kan du kjøpe flere aksjer og dermed diversifisere gjennom å investere i et større utvalg av selskaper og sektorer. I tillegg øker potensialet for å motta høyere utbytte og samtidig øker mulighetene for å oppnå økt kursgevinst.

Når du beslutter deg for å lånefinansiere dine investeringer er utgangspunktet ditt at dine investeringer over tid vil øke mer i verdi enn det finansieringen koster deg. Når finansieringen avsluttes, betaler du tilbake lånet inklusive påløpte renter, mens eventuelle kursgevinster og utbytte du har mottatt i mellomtiden er ditt.

2. FORDELER MED VERDIPAPIRFINANSIERING

Ved å lånefinansiere kjøp av verdipapirer oppnår du en rekke fordeler. Du øker din investeringskapasitet og dermed din eksponering i markedet, noe som igjen gir deg et økt gevinstpotensial. Økte muligheter til eksponering gir deg også økte muligheter for diversifisering, det vil si muligheter til å investere i et større utvalg av industrier og selskaper. Diversifisering reduserer risiko og svingninger i porteføljen. Dårlig avkastning i en sektor eller aksje kan oppveies av god avkastning i en annen sektor eller aksje i den samme perioden. Hvis du starter med egenkapital i form av kontanter og bygger opp en finansiert portefølje kan du etter hvert søke om å få økt kredittrammen slik at du får utnyttet kapitalen du har tjent deg opp. Ved å låne på en eksisterende portefølje kan du investere videre uten å måtte selge noen av dine verdipapirer og pådra deg selv gevinstbeskatning. Med verdipapirfinansiering kan du skreddersy din finansieringsstrategi til å passe dine behov, målsettinger og din risikovilje. Du kan selv velge hvor stor kreditt du skal søke om, når du vil benytte deg av kreditten og hvilke verdipapirer du vil investere i.

3. FULL KONTROLL OVER DIN PORTEFØLJE

Med verdipapirfinansiering hos Norne Securities har du alltid full oversikt over dine investeringer. Vår nettløsning gir deg muligheten til å overvåke porteføljen din til enhver tid uavhengig av om du handler gjennom megler eller om du handler på Internett selv. Her får du oversikt over din portefølje, lånesaldo og utførte handler. I tillegg får du oversikt over din porteføljes belåningsverdi, samt en oversikt over hvilke verdipapirer som kan belånes. Aksjemarkedet kan svinge mye, og vi anbefaler derfor at du alltid har en tilgjengelig kreditt på minst 20 % av de pantsatte verdipapirenes belåningsverdi. Dette for at du skal ha en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller belåningsgrad, samt kapitaliserte renter. Du vil dermed ha tid til å foreta endringer for å hindre at et marginbrudd inntreffer. Vi anbefaler også at du har en diversifisert portefølje bestående av minst tre forskjellige verdipapir. Norne Securities forbeholder seg retten til å nedregulere kredittrammen dersom eksponeringen i ett enkelt verdipapir utgjør mer enn 1/3 av porteføljens totalverdi.

Ola Normann
Innlogget 12.08.10, 11:28
123800559049

- Markedsversikt
- Kurslister
- Nyheter
- Finanskalender
- Beholdning**
- Aktiv
- Historisk
- Fiktiv portefølje
- Handel
- Ordre
- Min profil
- Analys
- Dokumenter

Beholdning

Siden er oppdatert 12.08 kl. 11:28

Belåningsverdi:	7 511 635	Markedsverdi:	8 122 250	Kostpris:	6 885 337
Kredittramme:	4 000 000	Saldo:	-4 131 337	Marginkrav:	(ved shorthandel)
Tilgj. kreditt (%):	42,8%	Påløpte renter:	163 848		Brudd kredittramme!
Disp. beløp:	3 216 450	Egenkapital:	3 990 913		

Ticker	+/- %	Antall	Snitt- pris	Kost- pris	Siste	Markeds verdi	Margin	Margin	Relativ andel %	Realisert gev./tap	Urealisert kr	Gev./tap %
ACY.C	-	2 000	74,72	149 447	61,50	123 000	70%	92 400	1,6%	0	-26 447	-17,7%
DNBNOR.C	-	3 400	71,21	242 124	61,00	207 400	95%	197 030	2,6%	0	-34 724	-14,3%
LHC	-	3 500 000	1,50	5 240 000	0,34	1 190 000	95%	6 217 750	80,6%	0	-4 050 000	-77,3%
NHY.C	-	9 200	38,11	350 576	46,45	427 340	70%	238 280	4,2%	0	76 784	21,9%
ORK.C	-	3 000	55,17	165 495	47,00	141 000	70%	98 700	1,7%	0	-24 495	-14,8%
RGT	-	2 000	2,00	4 000	2,28	4 560	95%	5 700	0,1%	0	560	14,0%
STL.C	-	1 500	141,42	212 135	144,00	216 000	90%	203 445	2,8%	0	3 866	1,8%
TEL.C	-	2 000	72,22	144 432	80,00	160 000	70%	111 580	2,0%	0	15 568	10,8%
YAR.C	-	2 000	188,56	377 128	180,70	361 400	95%	346 750	4,5%	0	-15 728	-4,2%
Totalt				6 885 337		2 830 700		7 511 635	100,0%	0	-4 054 637	-58,9%

* Vær obs på at kun kursdata streames. Oppdateringer i selve porteføljen får du ved å oppdatere siden.

Bilde: Eksempel på beholdningsoversikt for kunde med verdipapirfinansiering

4. BELÅNINGSGRADER

Du kan benytte verdipapirfinansiering til å låne og investere i en rekke verdipapirer notert på Oslo Børs. Belåningsgraden til et verdipapir angir hvor mye et verdipapir kan belånes. Belåningsgraden fastsettes blant annet basert på historisk likviditet og volatilitet, og er gjenstand for en kontinuerlig vurdering og endring av Norne. Belåningsgraden for aksjer på Oslo Børs vil være mellom 0 % og 75 %. Belåningsverdien er den andelen av markedsverdien på porteføljen din som kvalifiserer som sikkerhet. En komplett oversikt over verdipapirer som kan finansieres og tilhørende belåningsgrader er tilgjengelig på www.norne.no.

5. KREDITTRAMME

Kredittrammen er et øvre tak på mulig kreditt. Størrelsen på innvilget kreditttramme fastsettes etter en kredittvurdering av deg. Minimum kreditttramme er 50.000,- kroner. Det er med andre ord mulig å ta del i fordelene ved verdipapirfinansiering uten å måtte låne store summer. Du har dermed muligheten til å starte i det små, for så å kunne øke etter hvert som investeringsmulighetene dukker opp og din erfaring og kunnskap øker. Dersom du ikke benytter kreditten, vil eneste kostnad være årsgebyr og en rammeprovisjon i henhold til kreditttrammen som du er innvilget. Innvilget kreditt vil bli fornyet årlig dersom ikke annen informasjon skulle tilsi noe annet. I enkelte tilfeller kan Norne kreve oppdatert dokumentasjon vedrørende din økonomiske situasjon, og du vil da bli kontaktet slik at denne dokumentasjonen blir fremskaffet. Trekket på kreditten begynner først når du kjøper for mer penger enn det innstående beløpet på bankkonto. Din VPS-konto tilknyttet verdipapirfinansiering er pantsatt som sikkerhet til Norne Securities. Det betyr at denne kontoen ikke kan pantsettes for andre formål.

6. RENTER

Det beregnes renter av benyttet kreditt. Kreditten har p.t. en flytende rente. Det er derfor viktig at du tar hensyn til eventuell endring i renten. Endringer i rente kunngjøres på tradisjonell måte i henhold til gjeldende regler for varslingsfrist. Innskuddsrente (kreditrenten) vil godskrives din handlekonto på årsbasis. Utlånsrenten (debetrenten) belastes din handlekonto kvartalsvis. Belastning av debetrenten vil medføre endringer på din saldo, og herunder også disponibelt beløp og tilgjengelig kreditt. Du må derfor sørge for å ha nok penger på konto når denne debiteringen foretas, slik at overtrekk ikke forekommer.

7. RISIKOHÅNDTERING

Det er viktig å være klar over at man med verdipapirfinansiering øker muligheten for tap på samme måte som man øker muligheten for ekstra gevinst. En investering i aksjemarkedet innebærer en risiko i seg selv, og risikoen er høyere ved bruk av verdipapirfinansiering. Ved å benytte kreditt til aksjehandel kan man tape mer enn investert beløp. Det er derfor viktig man er inneforstått med den økte risikoen verdipapirfinansiering medfører.

God kunnskap og erfaring fra aksjemarkedet er derfor viktig dersom du ønsker å benytte denne løsningen. Du må også være i stand til å vurdere kostnadene ved å benytte kreditten opp mot den potensielle avkastningen.

Belåningsverdien på din portefølje avhenger av dens markedsverdi. Når markedsverdien på din portefølje endrer seg vil belåningsverdien gjøre det samme. Dersom markedet faller betydelig kan det oppstå situasjoner der belåningsverdien er lavere enn trukket kreditt og du er da kommet i et brudd. Vi anbefaler derfor at våre kunder alltid har en tilgjengelig kreditt på minst 20 % av din porteføljes belåningsverdi. Dette fordi du skal ha en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller belåningsgrader samt påløpte renter på trukket kreditt.

Dersom det likevel skulle oppstå en situasjon med brudd i forhold til avtale (overbelåning) plikter du umiddelbart å justere din portefølje slik at lånesaldoen igjen bli lik eller mindre enn din porteføljes belåningsverdi. Dette kan gjøres på tre ulike måter.

- ✓ Sette inn penger på din VPS-konto, slik at lånesaldoen minker
- ✓ Stille ytterligere sikkerhet i form av verdipapirer for å øke porteføljes belåningsverdi
- ✓ Selg deler av porteføljen for å frigjøre kapital til å nedbetale på trukket kreditt

Dette må normalt gjøres senest to handelsdager etter at bruddet inntraff. Dersom du ikke foretar deg noe innen fristen er det å anse som et mislighold og du gir da Norne rett til å selge verdipapirer i et slikt omfang at overbelåning ikke lenger er tilstede. Dersom markedsforholdene tilsier det, vil Norne kunne foreta realisasjon av pantet med øyeblikkelig virkning.

Vær oppmerksom på at det vil bli beregnet en egen overtrekksrente og et eget gebyr i situasjoner med overtrekk. I tillegg vil du bli belastet for alle omkostninger Norne måtte ha på grunn av overtrekket og tvangssalget.

Renter og omkostninger finner du i prislisten, www.norne.no.

8. SKATT

I) Privatpersoner:

Gevinster og utbytte fra aksjeinvesteringer er skattepliktig etter skjermingsmodellen. Denne innebærer at realisert gevinst eller mottatt utbytte som overstiger skjermingsrenten i inntektsåret er skattepliktig. Realiserte tap vil være fradragsberettiget. Påløpte renter til verdipapirfinansiering er også skattemessig fradragsberettiget, og dette gjelder uavhengig av om skjermingsmodellen medfører at den skattepliktige gevinsten blir minimal eller 0. Selv om det realiseres tap vil rentene være fradragsberettiget for deg som privat investor.

II) Foretak:

Foretak som realiserer gevinster og mottar utbytte av investeringer i aksjer er omfattet av fritaksmetoden. Fritaksmetoden innebærer at gevinster og utbytte som foretaket mottar er unntatt fra beskatning. Rentekostnader som foretaket pådrar seg til verdipapirfinansiering er imidlertid fradragberettiget i sin helhet for foretaket. Skal et slikt skattefradrag bli effektivt må imidlertid foretaket ha skattepliktige inntekter som rentene kan utlignes mot. Fra og med 2008 skal selskaper som er omfattet av fritaksmetoden inntektsføre 3 % av realiserte gevinster og mottatt utbytte som skattepliktig inntekt, og dette kan gjøre det enda mer gunstig å lånefinansiere sine aksjeinvesteringer i et foretak.

9. HVORDAN KOMME I GANG?

Du kan starte med egenkapital enten i form av kontanter eller i form av verdipapirer du allerede har. Har du en portefølje hos en annen megler eller bank er vi behjelpelig til å flytte dette over til oss. Dersom du allerede har en finansieringsløsning i dag kan du ta kontakt med oss så hjelper vi deg med å bytte. Forutsetninger for å få adgang til verdipapirfinansiering:

- Innvilget søknad om verdipapirfinansiering
- Egen VPS-konto opprettet av Norne og pantsettes til fordel for Norne.
- Alle handler må gjøres gjennom denne VPS-konto
- Det er ikke adgang til å opprette handels- og spørrefullmakt for andre meglere og banker
- Det er ikke adgang til å flytte papirer ut av VPS-kontoen uten godkjenning
- Gjennomført egnethets- og/eller hensiktsmessighetstest i henhold til MiFID-regulativet

Du finner søknadsskjema på www.norne.no. Du kan også få dette tilsendt. Gå inn på våre nettsider, ta kontakt med oss på telefon 55 55 91 30 eller e-post kundeservice@norne.no så hjelper vi deg i gang.

10. EN PRAKTISK INNFORING I VERDIPAPIRFINANSIERING

For å trekke på kreditten du har fått hos Norne må du stille med egenkapital. Dette kan du gjøre i form av verdipapirer eller kontanter. Dersom du ikke stiller med egenkapital får du ikke trukket på kreditten.

Eksempel:

Du har fått innvilget en kreditt på 500.000 kroner og ønsker å handle. Du har imidlertid ikke satt inn noen penger på kontoen din, og har heller ikke overført aksjer til VPS-kontoen hos Norne hvor kreditten er knyttet opp. Du prøver å kjøpe aksjer for 100.000 kroner, men får beskjed om at du ikke har dekning for handelen. Hvorfor? Du har ikke stilt egenkapital.

Kontanter kan tilføres for å oppnå kravet til egenkapital.

Eksempel:

Du ønsker å kjøpe aksjer for 100.000 kroner i en aksje med belåningsgrad på 70 %. Dette betyr at du kan låne 70 % av totalbeløpet og må stille med 30 % egenkapital. Du setter inn 30.000 på kontoen din og prøver igjen. Handelen går gjennom (70.000 kroner + 30.000 kroner = 100.000 kroner). Du har nå trukket 70.000 kroner på kreditten din.

Dersom du har aksjer fra før som kvalifiserer som sikkerhet, dvs. at aksjene har en belåningsgrad, kan du benytte disse som sikkerhet i stedet for å sette inn penger på kontoen.

Eksempel:

Du ønsker å kjøpe aksjer for 100.000 kroner i en aksje med belåningsgrad på 70 %. Dette betyr at du kan låne 70 % av totalbeløpet og må stille med 30 % egenkapital. Du har benyttet alle pengene du har til kjøp av aksjer tidligere og har ikke kontanter. Du har imidlertid aksjer hos en annen megler eller bank og du setter disse inn på VPS kontoen din hos Norne. Aksjene du har fra før har en markedsverdi på 100.000 kroner og en belåningsgrad på 30 %. Dette gir en ny tilføring av egenkapital på 30.000 kroner og du har nå tilstrekkelig egenkapital til å gjennomføre handelen (70.000 kroner + 30.000 kroner = 100.000 kroner).

Kontanter og/eller belåningsverdien på dine verdipapirer er altså alternativene når du skal tilføre egenkapital.

I) HVOR MYE KAN JEG INVESTERE?

Formelen for maksimalt investeringsbeløp er:

Maksimal investering = Egenkapital / (1-Belåningsgrad)

Eksempel:

Du har 100.000 kroner i egenkapital og ønsker å kjøpe så mye som mulig av en aksje. Hvis aksjens belåningsgrad er 70 % kan du, dersom du ønsker å utnytte belåningsadgangen fullt ut, låne 233.333 kroner og investere totalt 333.333 kroner i aksjen.

Egenkapital	Belåningsgrad	Belåningsadgang	Maksimal investering
100 000	40 %	66 667	166 667
100 000	60 %	150 000	250 000
100 000	70 %	233 333	333 333

Ved bruk av verdipapirfinansiering vil gevinstpotensialet øke. Dette kan illustreres i følgende eksempel:

Eksempel:

Verdien på en portefølje på 100.000 kroner stiger med 20 % i løpet av ett år og gir 20.000 kroner i avkastning. Dersom aksjene i porteføljen hadde hatt en belåningsgrad på 70 %, ville dette gitt en mulighet til å låne å 233.333 kroner. Total investering kunne da vært 333.333 kroner. Dette ville gitt en gevinst på 66.667 kroner, tilsvarende 66,7 % avkastning. Med en effektiv kredittrente på 10 % p.a. hadde netto avkastning vært 43.333 før skatt.

Belåningsgrad	Total investering	Verdiøkning	Avkastning	Trukket kreditt	Rentesats	Rente kostnad	Netto avkastning
0 %	100 000	20 %	20 000	-	10 %	-	20 000
50 %	200 000	20 %	40 000	100 000	10 %	10 000	30 000
60 %	250 000	20 %	50 000	150 000	10 %	15 000	35 000
70 %	333 333	20 %	66 667	233 333	10 %	23 333	43 333

II) BRUDD PÅ BETINGELSENE

Hvis du kommer i en situasjon der det ikke lenger er nok sikkerhet til å dekke kreditten, har du to muligheter:

- Stille mer sikkerhet i form av verdipapirer eller kontanter
- Selge deler av porteføljen

Et salg vil utløse en reversert gearing effekt fordi det igjen vil påvirke belåningsadgangen. Hvis du selger aksjer som er finansiert med Verdipapirfinansiering og aksjene har en høy belåningsgrad (for eksempel 70 %) vil du kun få tilført 30 % i egenkapital.

a) Markedsverdien faller

Det tillates ikke at trekket på kreditten overstiger porteføljens belåningsadgang når du gjør en handel. Dette kan bare skje i tilfellene der et fall i markedsverdi og/eller endring av belåningsgrad forekommer, samt ved belastning av renter.

Eksempel:

Du har 30.000 kroner i egenkapital og investerer 100.000 kroner i en aksje med belåningsgrad på 70 %. Etter handelen vil disponibelt beløp på kontoen være 0. Du har trukket 70.000 kroner på kontoen og samtidig er verdien av sikkerheten din er 70.000 kroner. (70.000 kroner - 70.000 kroner = 0 kroner).

Hvis porteføljens markedsverdi synker med 10 % vil det oppstå en bruddsituasjon fordi verdien av sikkerheten din synker med 7.000 kroner (10 % av 70.000 kroner = 7.000 kroner). Du har lånt 70.000 kroner og som nå bare har en sikkerhet på 63.000 kroner (-70.000 kroner + 63.000 kroner = -7.000 kroner).

Ved belåningsprosent på 70 % må du da selge aksjer til en markedsverdi på 23.333 kroner for å dekke bruddet.

Formelen for å beregne nødvendig salgssum er:

$$\text{Nødvendig salg} = \text{Brudd} / (1 - \text{Belåningsprosent})$$

Tabellen nedenfor viser hvor stor del av porteføljens som må selges for å dekke inn brudd ved forskjellige fall i markedsverdi.

Fall	Markeds verdi	Trukket kreditt	Belånings grad	Belånings verdi	Overtrekk	Nødvendig salg
0 %	100 000	-70 000	70 %	70 000	0	0
10 %	90 000	-70 000	70 %	63 000	-7 000	-23 333
20 %	80 000	-70 000	70 %	56 000	-14 000	-46 667
30 %	70 000	-70 000	70 %	49 000	-21 000	-70 000

b) Belåningsgradene justeres

I tillegg til endring i markedsverdi kan også endring i belåningsgraden påvirke belåningsadgangen, noe som igjen kan resultere i et brudd på kredittbetingelsene.

Eksempel:

Du har 30.000 kroner i egenkapital og investerer 100.000 kroner i en aksje med belåningsgrad på 70 %. Etter handelen vil disponibelt beløp på kontoen være 0. Du har trukket 70.000 kroner på kontoen og verdien av sikkerheten din er 70.000 kroner (70.000 kroner - 70.000 kroner = 0 kroner). Hvis aksjenes belåningsgrad endres fra 70 % til 60 % vil det oppstå en bruddsituasjon fordi verdien av sikkerheten din synker med 10.000 (100.000 kroner x 60 % = 60.000 kroner). Du har lånt 70.000 kroner og verdien av sikkerheten din er 60.000 kroner (-70.000 kroner + 60.000 kroner = 10.000 kroner). Ved belåningsgrad på 60 % må du selge aksjer til en markedsverdi på 25.000 kroner for å dekke bruddet (10.000 kroner / (1 - 60 %) = 25.000 kroner).

Markedsverdi	Trukket kreditt	Belånings grad	Belånings verdi	Overtrekk	Nødvendig salg
100 000	-70 000	70 %	70 000	0	0
100 000	-70 000	60 %	60 000	-10 000	-25 000
100 000	-70 000	50 %	50 000	-20 000	-40 000
100 000	-70 000	40 %	40 000	-30 000	-50 000

c) Fall i markedsverdi og justering av belåningsgrader

Store endringer i markedsverdi kan også utløse en samtidig endring av belåningsgraden for en aksje. Dette vil gi en kumulativ effekt, og som investor er det spesielt viktig at du er oppmerksom på dette.

Eksempel:

Du har 30.000 kroner i egenkapital og investerer 100.000 kroner i en aksje med belåningsgrad på 70 %. Etter handelen vil tilgjengelig kreditt være 0. Hvis porteføljens markedsverdi synker 20 % vil ny markedsverdi bli på 80.000 kroner. Belåningsverdien av aksjene reduseres samtidig fra 70 % til 60 %. Dette gir en gir en belåningsverdi på 48.000 kroner (80.000 kroner x 60 % = 48.000 kroner). Dette gir et brudd på 22.000 kroner (-70.000 kroner + 48.000 kroner = 22.000 kroner). Du må i dette tilfellet selge aksjer til en markedsverdi på 55.000 for å dekke bruddet.

Tabellen nedenfor antar investering på opprinnelig 100.000 kroner, med egenkapital på 30.000 kroner og trekk på kreditt på 70.000 kroner, et fall i markedsverdi på hhv. 10 %, 20 % og 30 % og at belåningsgraden nedjusteres hhv. med 10 %-poeng og 20 %-poeng.

Fall	Markeds verdi	Trukket kreditt	Belånings grad	Belånings verdi	Overtrekk	Nødvendig salg
10 %	90 000	-70 000	70 %	63 000	-7 000	-23 333
20 %	80 000	-70 000	60 %	48 000	-22 000	-55 000
30 %	70 000	-70 000	50 %	35 000	-35 000	-70 000

d) Anbefalt tilgjengelig kreditt

For at du skal ha en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller belåningsverdi anbefales det at du har alltid en tilgjengelig kreditt på minst 20 %.

Eksempel:

Du ønsker å investere 100.000 kroner i en aksje med belåningsprosent på 70 % og du har 50.000 kroner på konto før handelen. For å kjøpe disse aksjene må du da trekke 50.000 kroner av tilgjengelig kreditt. Belåningsverdien av aksjene dine er 70.000 kroner. Etter handelen vil disponibelt beløp være 20.000 kroner. (-50.000 kroner + 70.000 kroner = 20.000 kroner).

Tilgjengelig kreditt er da 28,6 % (20.000 kroner / 70.000 kroner = 28,6 %).

Eksempel:

Verdien av aksjene som opprinnelig var verdsatt til 100.000 kroner faller 20 %. Belåningsgraden er uforandret på 70 %. Dette gir ny belåningsverdi på 56.000 kroner (80.000 kroner x 70 % = 56.000 kroner) og disponibelt beløp er nå på 6.000 kroner (-50.000 kroner + 56.000 kroner = 6.000 kroner). Disponibelt kreditt er nå også redusert til 10,7 % (6.000 kroner / 56.000 kroner = 10,7 %). Dette under anbefalt grense på minimum 20 % og du anbefales å redusere trekket eller tilføre mer egenkapital slik at du igjen kommer opp til en tilstrekkelig sikkerhet.

e) Bruddsituasjoner

Det kan oppstå 4 forskjellige bruddsituasjoner:

- I. Brudd på overordnet kreditttramme
- II. Brudd forårsaket av trekk på kreditten som er høyere enn belåningsadgangen (marginbrudd)
- III. Brudd når tilgjengelig kreditt er mindre enn 20 %
- IV. Brudd i forhold til krav om at eksponeringen i et enkelt selskap ikke kan utgjøre mer enn 1/3-del av porteføljens totalverdi

Bruddsituasjonene I og II vil kreve at du foretar regulering av trekk på din konto. Du vil bli varslet om dette på e-post. Situasjon III indikerer et brudd i forhold til anbefalt nivå på tilgjengelig kreditt og det sendes ikke ut noe eget varsel om dette. Brudd til kravet om diversifisering i henhold til punkt IV vil ikke varsles automatisk og du må selv påse at dette kriteriet opprettholdes.

Du har mulighet til å kontinuerlig overvåke din kreditt på handelsløsningen på Internett og det anbefales at du jevnlig sjekker situasjonen. Norne vil også daglig overvåke at kredittbetingelsene blir fulgt opp.

Dersom du kommer i bruddsituasjon I eller II vil du motta varsel om dette på e-post, og du må umiddelbart justere din portefølje slik at trukket kreditt igjen blir mindre eller lik belåningsverdien i din portefølje. Dette må normalt gjøres senest 2 handels dager etter varsel om marginbrudd. Dersom du ikke foretar deg noe innen fristen er det å anse som et mislighold fra din side og du gir da Norne rett til å selge verdipapirer i et slikt omfang at overbelåning ikke lenger er tilstede. Norne forbeholder også seg retten til å kunne regulere forholdet før 2 handelsdager etter varsel dersom forhold i markedssituasjonen som tilsier dette.

Dersom låntaker ikke oppfylder kravet til diversifisering, og forholdet ikke er rettet opp innen 14 dager fra porteføljen ikke oppfylte kravet til diversifisering, forebeholder Norne seg retten til å nedregulere kredittrammen.

Vær oppmerksom på at det vil bli beregnet en egen overtrekksrente og et eget gebyr i situasjoner med overtrekk. I tillegg vil du bli belastet for alle omkostninger og gebyrer Norne måtte ha på grunn av overtrekket og tvangssalget.

Du vil bli varslet på e-post så snart tvangssalget er gjennomført.

Verdipapirfinansieringsløsningen vil ha en dekningskontroll. Du vil bare få tillatelse til å handle hvis tilgjengelig kreditt etter handel fortsatt er positivt. Hvis belåningsadgangen blir negativ vil handelen stoppes.

RISIKOADVASEL

Verdipapirfinansiering er et kraftig finansielt verktøy som øker din potensielle fortjeneste, men som også kan øke dine tap. Hvis verdien på din portefølje faller, vil dine tap bli større enn hvis du hadde en ubelånt portefølje. Du kan også under gitte forutsetninger tape mer enn egenkapitalen du startet med.

Verdipapirfinansiering passer derfor best for investorer som har god kjennskap til og erfaring med verdipapirmarkedet.

11. Sentrale begreper i forbindelse med verdipapirfinansiering

Begrep	Definisjon
VPS-konto	Konto for oppbevaring/registrering av verdipapirer. Kontoen pantsettes i favør Norne Securities med beløp lik kredittrammen + 20 %.
Innvilget Kredittramme	<p>Maksimal tillatt kreditt som kan trekkes på gitt at sikkerheten er tilfredsstillende.</p> <p>Kunden søker om en maksimal kredittramme, og Norne foretar en kredittvurdering av kunden før rammen godkjennes. Rammen er gjenstand for årlig vurdering.</p> <p>Det anbefales å ikke søke om større ramme enn nødvendig, også heller søke om høyere ramme etter hvert som både egenkapitalen og kunnskapene vokser.</p> <p>Dersom kunden har tenkt å stille f. eks. 100.000 i egenkapital, vil maksimal kreditt som kan trekkes være på 233.333 med 70 % belåning. Det er da ikke noen hensikt å søke om en ramme på for eksempel 1 mill da dette ikke kan bli brukt.</p>
Markedsverdi på portefølje	Antall verdipapirer multiplisert med siste omsetningskurs for de ulike verdipapirene
Belåningsgrad	<p>Belåningsgraden til et verdipapir angir hvor mye et verdipapir kan belånes. Belåningsgraden fastsettes blant annet basert på historisk likviditet og volatilitet, og er gjenstand for en kontinuerlig vurdering og endring av Norne. De til enhver tid gjeldene belåningsgrader fremkommer på www.norne.no. Norne forbeholder seg rett til å endre belåningsgraden ved regelmessige justeringer eller å redusere belåningsgraden for enkelte verdipapirer på grunn av forhold ved utsteder eller omsetningen som tilsier at denne reduseres. Belåningsgraden for aksjer på Oslo Børs vil være mellom 0 % og 75 %.</p>

<p>Belåningsverdi</p>	<p>Belåningsverdien er den andelen av markedsverdien på porteføljen din som kvalifiserer som sikkerhet. Trekket på kreditten kan ikke overstige belåningsverdien av de pantsatte verdipapirene. Belåningsverdien beregnes ved å multiplisere markedsverdi med belåningsgrad for hvert verdipapir.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Du har investert i aksjer for kr 100.000. Aksjen har en belåningsgrad på 70 %.</p> <p>Belåningsverdi = Markedsverdi x belåningsgrad</p> <p>= 100.000 x 70 % = kr 70.000</p> <p>Belåningsverdien vil variere i takt med markedsverdien og endringer i belåningsgrad.</p>
<p>Saldo</p>	<p>Saldo forteller hvor mye penger du har på din handlekonto. Dersom du har penger på konto vil beløpet være positivt. Dersom beløpet er negativt, forteller det hvor mye du har lånt.</p>
<p>Disponibelt beløp</p>	<p>Disponibelt beløp er summen av belåningsverdien og saldo. Beløpet forteller hvor mye du har tilgjengelig for ytterligere handel i verdipapirer.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Din portefølje har belåningsverdi på kr 70.000 og saldo er -50.000 (dvs. at du har lånt kr 50.000).</p> <p>Disponibelt beløp = belåningsverdi + saldo</p> <p>= 70.000 + (-50.000) = kr 20.000</p> <p>Siden belåningsverdien vil variere i takt med endringer i markedet, vil også disponibelt beløp variere.</p>

<p>Tilgjengelig kreditt</p>	<p>Denne verdien viser disponibelt beløp i prosent av belåningsverdien.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Dersom din portefølje har belåningsverdi på kr 70.000 og saldo er -50.000, vil disponibelt beløp være kr 20.000.</p> <p>Tilgjengelig kreditt = (disponibelt beløp / belåningsverdi) x 100</p> <p>= (20.000 / 70.000) x 100 = 28 %</p> <p>Når tilgjengelig kreditt nærmer seg null, betyr det at belåningsverdien av din portefølje og trukket kreditt er nesten lik. I slike tilfeller er det viktig å være påpasselig, da du nærmer deg et marginbrudd (overtrekk).</p> <p>Vi anbefaler derfor alltid å ha tilgjengelig kreditt på minimum 20 % som en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller belåningsgrader samt kapitaliserte renter.</p>
-----------------------------	---

Marginbrudd (Overtrekk)	<p>Et overtrekk inntreffer når trukket kreditt er større enn belåningsverdien av de pantsatte verdipapirene, med andre ord at du ikke har nok sikkerhet for det beløpet du har lånt.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Investering på kr 100.000 med en belåningsgrad på 70 %. Trukket kreditt er kr 70.000 og tilgjengelig kreditt er da 0.</p> <p>Dersom nå belåningsverdien synker til 60 % dvs. til 60.000 som følge av en nedgang i aksjekurs og/eller nedjustering av belåningsgraden, er trukket kreditt fremdeles på kr 70.000, mens sikkerheten er bare kr 60.000. Du har dermed et overtrekk på kr 10.000.</p> <p>Du må da tilføre verdipapirer som ekstra sikkerhet, tilføre penger til nedbetaling av lånet eller selge deler av din portefølje.</p>
-------------------------	--